І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь... Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200 з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 117. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 22-го ЧЕРВНЯ (JUNE) 1974 No. 117. VOL. LXXXI.

ВАШИНГТОН ДІЖДАВСЯ ШЕВЧЕНКА ДЕСЯТЬ РОКІВ ТОМУ! КОЛИ Ж УКРАЇНА ДІЖДЕТЬСЯ СВОГО ВАШИНГТОНА З ЙОГО ПРАВЕДНИМ ЗАКОНОМ? А ТАКИ ДІЖДЕТЬСЯ КОЛИСЬ!

У 10-РІЧЧЯ ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНҐТОНІ ВІДБУВАЄТЬСЯ ВСЕНАЦІОНАЛЬНА МАНІФЕСТАЦІЯ В ОБОРОНІ УВ'ЯЗНЕНИХ І ПЕРЕСЛІДУВАНИХ В УКРАЇНІ

Вашинґтон. — У найближчий четвер, 27-го червня, сповниться точно десять років, як у цій столиці З'єднаних Стейтів Америки у приявності стотисячної маси народу 34-ий президент ЗСА і головнокомандуючий альянтськими збройними силами під час Другої світової війни Двайт Д. Айзенгавер урочисто відкрив поставлену тут на публічній площі могутню бронзову статую-пам'ятник н е в м ирущому Кобзареві України та вселюдському співцеві волі і правди, Тарасові Шевченкові. З нагоди цієї річниці сьогодні, в суботу 22-го червня, тут біля пам'ятника Тарасові Шевченкові маніфестують тисячі українців з багатьох стейтів Америки, протестуючи проти безпощадного порушування людських прав в Україні окупаційним комуно - московським режимом і зокрема проти беззаконного суду і ув'язнення чи запроторення до закладів для божевільних українських інтелектуалістів. Маніфестацію, яка включає протестаційний похід біля совєтської амбасади, влаштовує Український Конґресовий Комітет Америки, а за її технічне переведення відповідає Управа місцевого Відділу УККА в складі: д-р С. Курилас, д-р Л. Ґелета, І Малиновський та мґр О. Бойчук. Порядковою службою під час маніфестації керує Богдан Скасків, за пресово - інформаційну службу відповідає д-р Володимир Душник, а загальним координатором на маніфестації є екзекутивний директор УККА мґр Іван Базарко. За молодечі організації відповідають Богдан С т а в н ичий (Пласт) та Мирослав Шміґель (СУМА). Діловий Комітет для маніфестації очолює інж. Микола Семанишин. Програма маніфестації подана на іншому місці. Вже на деякий час перед цією маніфестацією десятки громад зголосили зорганізовану участь у ній, організуючи поїздки винайменими автобусами. Звідомлення про перебіг маніфестації передаватимуть в Україну радіовисильні „Голос Америки" та „Радіо Свобода".

ВІКОПОМНА ПОДІЯ: 34-ий президент ЗСА Двайт Д. Айзенгавер, у приявності 100-тисячної маси народу, відкриває пам'ятник Тарасові Шевченкові на публічній площі у Вашинґтоні в суботу, 27-го червня 1964-го року.

ВСЕНАЦІОНАЛЬНА МАНІФЕСТАЦІЯ У ВАШИНҐТОНІ 22 ЧЕРВНЯ 1974 Р.

● Для відзначення 10-річчя з дня відкриття у Вашинґтоні пам'ятника Тарасові Шевченкові.

● Для запротестування проти порушування основних прав людини і українського народу в Україні з вимогою до совєтського режиму звільнити українських політичних в'язнів, які неповинно находяться в тюрмах, концтаборах і на „лікуванні" у закладах для умовохворих.

● Маніфестація почнеться о год. 1-ій по полудні на площі біля пам'ятника Тарасові Шевченкові, при 23-ій і „П" вулицях.

● У маніфестації беруть участь ієрархи Українських Церков, в тому Митрополит Української Православної Церкви в ЗСА Владика Мстислав та Митрополит Української Католицької Церкви в ЗСА Владика Амвросій Сенишин, а також представники Українського Євангельського Об'єднання Північної Америки та Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства.

● Маніфестацію відкриє голова Ділового комітету інж. Микола Семанишин. Від Екзекутиви УККА зі словом виступить президент УККА, проф. Лев Добрянський.

● По відспіванню американського й українського національних гимнів, молитву і поновлення приречення вірности ідеям і заповітові Тараса Шевченка проведе Митрополит Української Православної Церкви Владика Мстислав.

● В часі маніфестації промовлятимуть: заступник президента НТШ в ЗСА, проф. Петро Стерчо, сенатор П. В. Доменічі, конґресмен Боб Губер, голова Політичної Ради УККА проф. Іван Вовчук, Ярослав Гайвас. Особистий представник президента Американської Федерації Праці Джорджа Міні прочитає звернення президента АФЛ-СІО. Привітання від Секретаріяту СКВУ передасть генеральний секретар Юрій Шимко. Між окремими виступами з мистецькими точками виступлять: чоловічий хор „Прометей" з Філядельфії, духова оркестра СУМА з Чикаґо. Рецитуватиме Інна Колос.

● По закінченні першої частини маніфестації відбудеться демонстраційний похід вулицями Вашинґтону, який пройде попри совєтську амбасаду в ЗСА. В тому часі буде переданий меморандум Екзекутиви УККА для президента Ніксона зі „з'ясуванням наших побажань і вимог у зв'язку з недалекою вершинною конференцією Президента в Москві.

● Маніфестація закінчиться на площі біля пам'ятника Т. Шевченкові, куди мають повернутися всі учасники демонстраційного походу. Закінчення маніфестації передбачено на год. 5-ту по полудні.

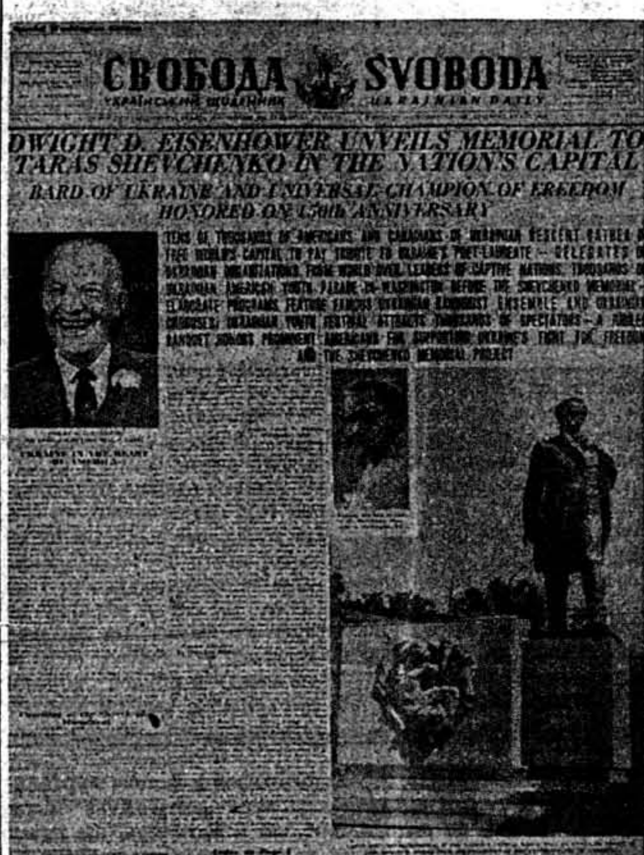
КҐБ НЕ ЗЛОМИЛО ДИСИДЕНТСЬКОГО РУХУ В СССР

Ню Йорк. — Відомий автор і кол. редактор журналу „Проблеми комунізму" Абрагам Брумберґ, який під сучасну пору працює в Інформаційному а ґ е н тстві З'єднаних Стейтів, опублікував у квартальнику „Форейн Аффейрс" з датою липень 1974 р. статтю „Дисент в Росії", даючи аналізу ситуації на відтинку дисидентського руху в СССР після намагання КҐБ остаточно розправитися з цим рухом, а в першій мірі ліквідувати самвидавні періодичні видання. А. Брумберґ інформує про різні „фракції" в системі дисидентського руху, починаючи від речників панросіянізму з „расистськими, антисемітськими, тоталітарними і теократичними ідеями" до „Демократичного руху" і дисидентів серед націй в СССР, з яких найвидатнішими є ці, заходами яких появлявся „Український вісник", чи появляється „Хроніка Литовської Католицької Церкви".

Головна мета дисидентів — здобути якнайширший розголос і це їм, як пише Брумберґ — вдалося досягнути. Коли ж совєтські чинники побачили, що дисидентський рух поширюється, вони рішили на протидію під кінець 1971 року, і тоді га на початку 1972 р. були переведені арештування, з тому „в Україні, де національний неспокій серед інтелектуалістів в останньому часі набрав зокрема на силі". В опінії Брумберґа, репресивні заходи совєтського режиму не принесли сподіваних вислідів, чого доказом є відновлення „Хроніки поточних подій" російською мовою. Незалежно від цього, в СССР існує догідний ґрунт для поширення дисидентизму, на що впливає „поглиблювання політичної дебати" з одного боку, а з другого, „тривалість націоналістичного невдоволення, що може дати урожайну почву для поширення політичного дисидентизму в загальному". А. Брумберґ пише, що немає підстав припускати, що „націоналістичні сантименти є на занику, радше навпаки, вони зростають. У пошукуванні за догідною стратегією і тактикою, політичні дисиденти можуть, цілком добре получити свої вимоги з вимогами демократичних націоналістів, скажімо, з Балтійських країн, України, чи навіть Центральної Азії і, можливо, увійти з ними навіть в інтимніші організаційні контакти".

„Повідомлення у „Вашинґтон Пост" та „Ню Йорк Таймс" про мету української маніфестації у Вашинґтоні

Ню Йорк. — Заходами Екзекутиви УККА на сторінках газети „Вашинґтон Пост" в суботу 22 червня і на сторінках „Ню Йорк Таймсу" в неділю 23 червня появляться інформаційні повідомлення про мету української всенаціональної маніфестації у Вашинґтоні 22 червня. У „Вашинґтон Пост" інформація зосереджена на відзначуванню 10-річчя з дня відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні. Знову ж у „Ню Йорк Таймсі" мова йде про українських політичних в'язнів в СССР і домагання, щоб їх звільнено.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
DWIGHT D. EISENHOWER UNVEILS MEMORIAL TO TARAS SHEVCHENKO IN THE NATION'S CAPITAL
BARD OF UKRAINE AND UNIVERSAL CHAMPION OF FREEDOM HONORED ON 150th ANNIVERSARY

Відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові в столиці Америки десять років тому відзначила „Свобода" випуском спеціяльного, 24-сторінкового видання, найбільшого в її 80-літній історії. На фото: копія (поменшена) 1-ої сторінки того видання.

Українські професіоналісти збирають підписи під петицією в обороні В. Мороза та Л. Плюща

Ню Йорк. — Канцелярія УККА інформує, що започатковане збирання підписів під петицією в обороні ув'язнених Валентина Мороза та Леоніда Плюща серед українських професіоналістів в ЗСА продовжується і акція повинна бути закінчена під кінець червня. Петиція буде переслана на адреси міжнародних установ, як Комісія прав людини ОН, Міжнародний Червоний Хрест, Міжнародна Асоціяція Юристів, а також до різних наукових об'єднань і товариств.

Совєтська преса називає сенатора Джексона „ультрареакціонером"

Київ. — „Радянська Україна" з 13-го червня ц.р. у коментарі „Пекін каламутить воду" пишучи про останні відвідини КНР лідера парляментарної опозиції Англії, колишнього прем'єра Е. Гіта, прийом якого в Пекіні Москва гостро критикує — „коментатор" не забув і про інших політиків, які вже перебувають на відвідинах в Китаю, або задумують відвідати КНР в найближчому майбутньому.

„Характерним для цього спілкування — пише газета — є і факт запрошення до Пекіна сумної слави західньонімецького „ультра" Ф.И. Штрауса і голови ХДС Г. Коля... Більш того, згідно з повідомленням американського журналу „Нюзвік", плянує своє відвідання КНР не хто інший, як сенатор Г. Джексон, ультрареакціонер, мракобіс і чи не антирадянщик номер один у ЗСА. Чому ж так люблять цього лобіста реакції, військово - промислового комплексу і міжнародного сіонізму маоїсти? А тому — відповідає газета — бо сенатор є провідним критиком угод між урядом Ніксона і Радянським Союзом".

Коментатор „Радянської України" називає усіх цих „гостей Пекіну" шкідниками „утвердження п р и н ц и пів мирного співіснування в світі".

Пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні, зазначений на всіх плянах столиці як місце гідне уваги, відвідують численні туристи. Часто біля пам'ятника можна завважити покладені вінки і квіти. Між недавніми відвідувачами пам'ятника з поклоном Кобзареві України були учасники десятого з черги Наукового З'їзду Українських Лікарів ЗСА і Канади, який відбувся в днях 25-27 травня ц. р.

Віцепрезидент Форд зустрівся з республіканськими представниками етнічних груп

Вашинґтон. — У середу, 19-го червня, віцепрезидент Джералд Форд відбув нараду із 7-ма представниками етнічних груп, щоб обговорити деякі справи та проблеми, якими цікавляться ці етнічні громади. Республіканські провідники етнічних груп відвідали віцепрезидента Форда в товаристві Джорджа Буша, голови Крайового Комітету Республіканської партії.

У цій зустрічі брав участь проф. Тарас Шмаґала, головний радний УНСоюзу з Клівленду, який в 1972 був головою Відділу національностей при Комітеті для перевибору Президента. Проф. Шмаґала є спеціяльним асистентом сенатора Роберта Тефта із Огайо.

На зустрічі з віцепрезидентом Фордом були також: конґресмен Едвард Дервінський із Іллиной; Джей. Немчик, голова Відділу Спадщинних груп при Республіканській партії та інші.

Теми, які заторкнено на цій зустрічі, сягали від Вотерґейтської афери та її впливу на республіканських активістів серед етнічних груп в ЗСА, аж до недалекої поїздки президента Ніксона до Совєтського Союзу.

Кожний з представників коротко представив Віцепрезидентові сучасні зацікавлення, діяльність та цілі цих етнічних громад Америки та накреслив їхні погляди на різні внутрішні та міжнародні справи.

Після закінчення цієї зустрічі проф. Тарас Шмаґала у приватній розмові поінформував віцепрезидента Форда про справи, які найбільше цікавлять українську спільноту в Америці.

Почався літній курс на УКУ у Римі

Рим (В. Л.). — Літній Академічний Курс, що його влаштовує тут уже п'ятий рік Український Католицький Університет ім. св. Климента, розпочався в четвер, 13 червня 1974 р. в празник Пресвятої Євхаристії. Того дня вранці Блаженніший Кир Иосиф відправив св. Літургію в сослуженні Преосв. Кир Володимира Маланчука та отців шамб. І. Хоми, ректора В. Сапеляка, П. Бабяка й Є. Волинського. Дияконував о. Р. Саба. Його Блаженство виголосив проповідь на тему цитати із Святого Письма — „Робіть це на мій спомин". Співав хор питомців УКУ та учнів Папської Малої Семінарії.

Після Богослужби відбулося урочисте відкриття Курсу в авлі університету. Блаж. Верховний Архиєпископ виголосив слово до студентів та гостей, в якому підкреслив потребу творити духову й інтелектуальну еліту серед українців у вільному світі та продовжувати творчість українського генія. Рим, із своєю 3-тисячною історією, якраз дуже надається для тієї цілі. Декан Філософічного Факультету, проф. В. Лев, привітав Блаж. Владику та висловив йому подяку за опіку над університетом. З черги дві перші лекції п р о читали: Преосв. Кир Володимир — про критичні тенденції серед сучасних християн та проф. Р. Жук — про мистецькі стилі. У наступних днях ще такі викладачі читатимуть свої лекції: о. д-р П. Бабяк, о. д-р О. Баран, о. д-р Л. Гузар, д-р Б. Лончина, д-р Л. Рудницький, д-р Я. Рудницький, д-р І. Соневицький.

СССР годиться на збільшення еміґрації жидів

Вашинґтон. — Згідно з інформацією державного секретаря Генрі Кіссінджера, совєтський уряд мав погодитися дати письмове зобов'язання дозволити на еміґрацію жидів з СССР числом 45,000 упродовж кожного року. Американські чинники мали одержати також запевнення від совєтського уряду, що всі скарги щодо переслідування цих жидів, які зголосили своє бажання еміґрувати з СССР, будуть належно розглянені і дальші переслідування будуть припинені. Таку інформацію Г. Кіссінджер подав сенаторам, щоб протидіяти схваленню законопроєкту про признання для СССР статусу упривілейованої держави при передумові, що совєтський уряд дозволить еміґрацію з СССР без ніяких обмежень. Треба відмітити, що погодження совєтського уряду дати письмову ґарантію щодо дозволу на еміґрацію жидів виявляє, наскільки Совєтському Союзові залежить на тому, щоб дістати статус упривілейованої держави у торговельних взаєминах з ЗСА і також щоб дістати кредити.

„Радянська Україна" розправляється з „Голосом Канади"

Київ. — На сторінках газети „Радянська Україна" з 17 червня появилася стаття „Смітник в ефірі" з підзаголовками „анатомія антикомунізму" і „фальсифікації з Монтреальської Медісон евеню". Стаття присвячена радіопередачам Сі-Бі-Сі (Канадська Радієва Служба) за кордон, в першій мірі в Україну. Ці радіопередачі, пишуть автори статті О. Бай та В. Канаш, „відіграють велику ролю в ідеологічному конфлікті капіталізму й соціялізму". Головне вістря допису спрямоване проти концепції „свободи і вільного розповсюдження ідей та інформації", бо, мовляв, це ніщо інше, а „камуфлювання антирадянщини і антикомунізму зовнішньою оболонкою „об'єктивности", при чому „центри справжніх ідеологічних диверсій" іменуються „неупередженими правдивими інформаційними джерелами".

В дописі автори нападають на „Радіо-Канада" за це, що воно уможливлює таку вільну інформацію, а зокрема дає змогу „на всі голоси вихваляти діяльність еміґрантських організацій українських буржуазних націоналістів". Автори допису намагаються доказати, що редактори українського відділу фальсифікують голоси с л у х а ч і в, чи точніше, їх вигадують, щоб д о к а зати, що м о в л я в, їх слухають в Україні. „Поштова скринька" радіопередач „Радіо-Канада" „паплюжить радянський лад" — твердять Бай і Канаш і навіть намагаються це доказувати. Як арґумент, вони використовують позитивні вислови посадника міста Вінніпеґу С. Дзюби, члена міської ради О. Фуги та о. Р. Райта з Онтаріо, яких, мовляв, „вразили" досягнення Совєтського Союзу.

Фальшують вірші Лесі Українки

Київ. — „Літературна Україна" з 11-го червня ц.р. надрукувала дуже коротенького, але промовистого листа. Учитель Степан Павленко в листі до „Літературної Україна" пише: „Третій рік я викладаю українську літературу в сьомому класі і третій рік, доходячи до Лесиних „Досвітніх огнів", дивуюся: чому шкільний підручник замість семи строф вірша пропонує учням т і л ь к и п'ять?" Відповідаючи авторові листа редактори „Літературної України" подають таке вияснення: „Скорочення продиктовані прагненням зробити поезію художньо досконалішою, дійовішою. Ударна шоста строфа „Вставай, хто живий, в кого думка повстала!" гасила, зменшувала емоційну напругу вірша".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n. Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 с міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Десятиріччя неймовірного

Цієї суботи, 22-го червня 1974, тисячі українців збираються у Вашингтоні, щоб відзначити десятиріччя до того часу неймовірної події: поставлення на публічній площі і врочисте відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові в столиці цієї країни волі, вікопомної суботи, 27-го червня Шевченківського 1964-го року. Для характеристики тієї події передруковуємо нижче із „Свободи" з 30-го червня 1964 редакційний коментар:

ШЕВЧЕНКО У ВАШИНГТОНІ

Сталося неймовірне: у Вашингтоні, столиці наймогутнішої країни світу, що є символом і найбільшою гарантією волі, поставлено пам'ятник Тарасові Шевченкові, синові кріпака й поетові віками й сьогодні гнобленого українського народу! А врочистості відкриття цього пам'ятника в історичну суботу, 27-го червня, своєю багатогранністю та своєю величавістю і зворушливістю перевищують усе, що з подібної нагоди написано в аналах американської столиці. Відкрив цей пам'ятник один з найдостойніших мужів цієї великої і величної країни — її 34-ий президент, колишній головнокомандуючий альянтськими збройними силами, які під його командою здобули найбільшу перемогу в історії світу, та колишній президент Колюмбійського університету, одного з найбільших вогнищ науки й культури в світі, Двайт Д. Айзенгавер.

Сто тисяч народу взяло участь у відкритті цього пам'ятника. Були це переважно нащадки того, кого цим пам'ятником ушановано: сини й дочки українського народу та їх народжені в цій та багатьох інших країнах світу нащадки, які прийшли поклонитись Шевченкові, йдучи сотні, а то й тисячі миль з усіх усюдів. І були там люди дослівно всіх земель соборної України, всіх віків, усіх віровизнань, усіх політичних переконань, усіх суспільних станів. Як же зворушливо прогомонів через могутні голосники заклик, щоб на трибуну біля пам'ятника Шевченкові в столиці Америки зголосився односельчанин із села Кирилівки! А разом з цими синами й дочками України віддавали поклін Шевченкові й репрезентанти всіх ділянок американського життя, були амбасадори чужих країн. І всі вони стояли непорушно, із запертим віддихом у найглибшій пошані, коли пам'ятник відкрито і коли із тисячів грудей гомоніла в столиці над Потомаком пісня до слів безсмертного Шевченкового „Заповіту". Це були незабутні, справді історичні хвилини, яких словами не описати й музикою не передати. Їх можна тільки переживати.

І саме тоді згадувались слова священика — патріота о. Мацкевича, який, промовляючи під час похоронів Шевченка на Чернечій Горі в Каневі, говорив: „Ось, браття, християнини, перед нами світло, що світило всій Україні, перед нами Тарас Шевченко. Гори канівські, луги і доли українські! Ви бачите перед собою мужа, який любив Україну і якого Україна любила... Від північної столиці Росії і до нашого скромного містечка — чий прах шествує? Кого проводять так далеко з такою пошаною? Чи мужа сповненого бойових заслуг? Чи достойника, що прославив себе на полі політичної діяльности, що діяв силою влади і закону? Ні, браття, це — Тарас Шевченко!..."

Сьогодні, 103 роки після похоронів Шевченка, у 150-ліття його народження, що й дало нагоду до вшанування його пам'ятником у Вашингтоні, можна б перефразувати слова канівського священика-патріота:

Від Чернечої Гори над Дніпром в скромному містечку Каневі в поневоленій Україні, де похований його прах, аж до величної столиці вільної землі Вашингтона над Потомаком, в якій здвигнено цей величавий пам'ятник, кого ж це вшановують усі народи світу? Чи володаря могутньої країни, чи прославленого на полях битви полководця? Ні, цим пам'ятником вшановано володаря людських душ, який своїм віщим словом запалив смолоскип великої любови до волі та просвічує ним поколінням і націям в боротьбі за неї. Це є наш Шевченко, а пам'ятник йому у Вашингтоні ще вище піднесе цей смолоскип, ще ясніше просвітить шлях, приспішить здійснення його заповітів.

(„Свобода", 30-го червня 1964)

В обороні прав людини і народу

Сьогодні, 22 червня, українська зорганізована громада в З'єднаних Стейтах Америки, відзначаючи десятиріччя відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні, одностайно виступає на захист основних прав людини і українського народу, топтаних в СССР окупаційним совєтським режимом. Відгукуючись на заклики українських патріотів із совєтських тюрем, концтаборів і психіятричних лікарень, на апелі українських батьків і матерів, дітей яких насильно русифікують в Україні, на звернення українських науковців, літераторів, працівників культури, які вимагають привернення належних прав українській мові в Україні, на протести безоглядно використовуваних на колгоспній панщині українських селян, і на непосильній роботі на заводах українських робітників — українці ЗСА зібрались у столиці цієї країни, щоб тут, біля пам'ятника найбільшого звеличника і оборонця волі, Тараса Шевченка, сказати своє слово в обороні своїх батьків, рідних, братів по крові, земляків.

Сотні і тисячі найкращих синів і дочок України безвинно караються у совєтських тюрмах і концтаборах, а на українській землі щораз то більше посилюється запляснована в Москві політика масового ґеноциду під формою творення т. зв. „совєтського народу". Совєтський режим безоглядно порушує основні права людини в Україні та інших республіках Совєтського Союзу і втримує десятки колись незалежних націй у колоніяльній залежності від Москви.

За кілька днів до СССР на вершинну конференцію виїздить президент ЗСА Ричард Ніксон. Ми належно розуміємо і доцінюємо пляни Президента забезпечити у світі побудувати і закріпити на базі співпраці з урядом держави, тривалий мир, але ми не вважаємо, що такий мир можна який послідовно і пляново порушує у своїй країні права людини і народів. Вважаємо, що для досягнення тривалого миру треба створити належні передумови, а ними є виразна і тверда вимога до совєтського уряду додержуватися всіх цих принципів, які є записані в Загальній Деклярації Прав Людини та ратифікованих Совєтським Союзом угодах про соціяльні, політичні, культурні й економічні права людини.

Конкретно, пропонуємо, щоб президент Ніксон в часі своєї зустрічі зі совєтськими верховодами в Москві поставив перед ними справу звільнення неповинно ув'язнених в Україні, зокрема таких як Валентин Мороз та Леонід Плющ, які у висліді стосованих в тюрмі, чи закладі для умово хворих тортур, знаходяться у критичному здоровному стані.

ЗСА завжди були в аванґарді боротьби за права людини і народів, за свободу та незалежність. Було б дуже зле, коли б сьогодні з будь-яких міркувань ЗСА зрезиґнували з таких своїх ідеалів, мовляв, вони не можуть втручуватися у внутрішні справи інших держав.

Оборона основних прав людини і народів — не була і не є внутрішньою справою ніякої держави, а є справою усього людства, усіх народів, а в першій мірі цих держав, які зачисляють себе до спадкоємців західної цивілізації. На основі цієї засади, яка знайшла утривалення у міжнародніх угодах та документах, громадяни Америки українського роду сьогодні, в день свого всенаціонального виступу на захист прав людини і українського народу в Україні, звертаються з вимогою до президента Ніксона підняти в Москві справу прав людини і зажадати від імени міжнародної спільноти звільнення всіх політичних в'язнів.

В Естонії відбудуться „Дні літератури і мистецтва Української ССР"

Київ. — Згідно з повідомленням РАТАУ з 13 червня і інтерв'ю з заступником голови Ради міністрів Української ССР П. Т. Троньком, до Естонії виїздять мистецькі ансамблі, мистці і літератори, щоб взяти там участь у „днях літератури і мистецтва Української ССР, які пройдуть з 21 по 29 червня в Естонській ССР". Як заявив П. Тронько, „свято дружби матиме велике значення для виховання трудящих у дусі радянського патріотизму і пролетарського інтернаціоналізму, зміцнення непорушного братерства народів нашої багатонаціональної батьківщини".

Наукова установа ОН радить в Москві

Москва. — Тут розпочала 10-го червня ц.р. свою працю комісія ОН, що розглядає проблеми економічного, соціяльного і науково - технічного розвитку країн членів Об'єднаних Націй. Рівнобіжно з цією комісією радить в Москві також друга комісія, завданням якої є розглядати міжнародну співпрацю, співжиття між країнами і ролю ОН в цій ділянці. Конференції заініціював науково - дослідний інститут ОН т.зв. (ЮНІТАР). У конференції беруть участь визначні вчені і громадські діячі багатьох країн. Засідання відкрив директор ЮНІТАР — заступник генерального секретаря ОН Д. Ніколь.

Конференції вітав від імени Академії Наук СССР та Інституту світової економіки та міжнародних відносин М. П. Федоренко.

Я. Гайвас

ТРІЮМФ І ПІСЛЯ НЬОГО

II

Тріюмфальна поїздка Президента по країнах Близького Сходу закінчує перший акт великої драми. Поволі зарисовуються к о н т у р и дальших ходів і маневрів, які будуть куди важчі і складніші. Американська політика мусітиме шукати розв'язок для проблем і конфліктів, які загально вважали, властиво, нерозв'язувальними. Публічна опінія світу поволі привикала, що той вузол можна тільки розтинати, а не розв'язувати. Американцям удалося штовхнути його на шлях мирної розв'язки. Та це тільки початок того шляху.

Впереді різні несподіванки, які напевно будуть не менше фасцинуючими, як дотеперішні. Радикальні зміни, які наступили в цьому просторі тепер зумовлять всесторонні, далекосяглі й глибокі наслідки. Дарма, що американські офіційні чинники голосно й підкреслено заявляють про „пошанування леґітимних інтересів Москви", але внаслідок зміни положення зріс вплив ЗСА на визначення того, які інтереси Москви є „леґітимні", а які ні. Наслідки дотеперішнього американського тріюмфу найкраще ілюструє така картина: в Порт Саїді й Александрії большевицькі мореплавці очікують з вирядом для очищування Суезького каналу, який ось-ось і мав стати їхньою неподільною доменою. Москва кількакратно зголошувала готовість узяти участь у цьому. Але канал очищують американці, які „гречно" запросили декількох большевицьких „колеґів" на обсерваторів. Тим часом канал покривають понтонні мости, вироблені й доставлені на кредит і безплатно Совєтським Союзом, над ним перелітають большевицькі МІҐ-и, пільотовані кращими єгипетськими військовими пільотами, витренованими в СССР і большевицькими спеціялістами в Єгипті, а на його обох берегах оперують ескадрони єгипетських танкістів у... большевицьких танках.

Увесь час ЗСА мали серед арабів своїх приятелів. Ними були в першу чергу Савді Арабія, Иорданія, потім Туніс, Марокко. Але тим приятелям нелегко було виявляти свою проамериканську поставу. Тепер усе змінилося. Єгипет заприятелював з Америкою, американський Президент вітаний на вулицях Дамаску в Сирії, тож і інші можуть показати себе неменшими приятелями Вашингтону. На це не треба було довго чекати, бо найбагатша Савді Арабія вже запросила більшу кількість різнорідних американських спеціялістів і американські фірми, щоб розбудувати країну, яка душиться із браку промислу, торгівлі, транспорту й від надміру... долярів, німецьких марок, японських єнів, ф р а нцузьких франків і т. д.

Поважні пересунення заіснували й далі проходитимуть в Ізраїлю. Там прийшло зовсім нове покоління „сабрас" до влади (сабрас — уродженці Ізраїлю). Дотепер Ізраїль відмовлявся категорично відступити якубудь частину арабських територій, здобутих у війні 1967 року. Тепер положення міняється. ЗСА не лише гарантують ними ініційовані перемир'я, але їхня силова присутність у цьому районі постійно зростає, що швидко виключить всілякі несподіванки в роді минулорічного нечайного наступу Єгипту й Сирії на Ізраїль. Це й уможливило уступлення Ізраїлю із східнього побережжя Суезького каналу, та з частини Синайського півострова, а в майбутньому створить умови в напрямі дальшого звільнення деяких арабських територій. У витвореній ситуації компроміс стає очевидною розв'язкою. А компроміс — це взаємні уступки. Усунено, або принаймні відсунено небезпеку нового ембарґа на вивіз арабської нафти. Автомобілістів можна потішити, що немає небезпеки довгих черг при бензинових колонках, як це було минулої зими. Хоча обнижки цін ніяк сподіватися, бо про це вже подбають власні нафтові фірми, яких зиски подвоїлися й потроїлися під час недавньої кризи, а апетит принаймні здесятикратнився. Відомо бо, що апетит приходить з їдою.

Араби, побачивши московського ведмедя з обтятими вухами й перебитими колінами, не дуже радо шукатимуть підтримки в нього. Очевидно, за вийнятком екстремістів, або ідеологічно зв'язаних, тобто комуністичних і близьких до них угруповань.

Зміна положення на Близькому Сході матиме великий відгомін на світовій арені. Досі Москва з дуже обережною, розрахованою і традиційною спритною тактикою засипляла й переконувала чималу частину світу у своїй миролюбності, далекозорості, удатності й потузі. Тепер це все дуже надщерблене. Особливу причину до радости матиме червоний Китай, якого постійний ріст московських впливів позбавляв щораз більше можливостей маневру. Китайці приглядалися із великим неспокоєм російській домінантности в Суезькому каналі і довкруги нього, бо це означало затискання московського перстеня довкола них.

Мабуть, найдовше прийдеться почекати на наглядні наслідки катастрофи совєтської політики на Близькому Сході внутрі самого СССР. В ніякому разі не будуть вони такі безпосередні, як після програної російсько-японської війни 1904-1905 років. Але вони будуть вгорі і на низу. За таку поразку не один там заплатить. Покищо Брежнєв усміхається (гіркий то сміх!) й обіцює „корисні договори" в часі недалекого побуту президента Ніксона в Москві. Інакше він поступати не може. Він же сам побував в Єгипті і на Близькому Сході, він сам брав участь у плянуванні і переводжуванні в життя совєтських задумів. Кого ж робити тепер козлом відпущення? Із ним бували там і Підгорний і Косиґін, а головно новий „генераліссімус" маршал Гречко. Не бракувало там теж Громика, який в часі свого останнього побуту в Дамаску, перед декількома тижнями, зарепрезентував себе на опублікованих світлинах із кисло перекошеним обличчям. Робив він там усі можливі заходи, щоб зірвати заходи свого „друга" Кіссінджера, та не вийшло. Звичайно, що в тій ситуації неминучі глибокі внутрішні розходження, а може навіть потрясення на самому Кремлі.

Ці розходження й потрясення не минуть і різних апаратів. Бо ж „подвизалися" там і різні „красноармейські" достойники, робили там свою роботу „неустрашімі стражі революції" каґебісти, була партійна знать, яка шукала шляхів, як найкраще прибрати до рук арабів, то де ж були їхні очі і вуха? Хтось, без сумніву, буде відповідати за те все.

Фіяско поглибить теж фермент у суспільствах народів, поневолених в СССР. „Мудра" партія в очах людей показалася дуже немудрою. Державний апарат, пересичений до неможливого плянувальниками й „стратеґами" революції, розтратив величезні мільярди рублів, великі людські енерґії, дав наймодернішу техніку й технологію, яку тепер преспокійно вивчують американські спеціялісти, що тепер застановляються, як розв'язати питання запасних частин для большевицьких виробів, які ще довгі роки служитимуть арабам.

Немає найменшого сумніву, що Москва намагатиметься усякими способами відбити втрачене, або принаймні зробити враження, що це їй удасться. Та, напевно розраховує вона в першу чергу на... помилки американців. Бо без тих помилок, а їх таки треба побоюватися, московські вигляди властиво дуже малі. Чи не можуть кремлівські вожді і „мудра" партія піти на якісь скрайні, драстичні кроки? Напевно — ні! При твердій поставі ЗСА і великої частини Заходу, враховуючи наявність майже восьмитисячної кілометрової „гарячої" границі з Китаєм, чималі і до того постійно зростаючі внутрішні труднощі навіть „войовничі соколи" в Кремлі, таких напевно не бракує, подумають двічі, заки пропонуватимуть самогубство. В с е світньою іронією буде „миролюбива" поїздка Ніксона до Москви зразу „на п'ятах" американського б л и зькосхідного тріюмфу. Варто буде приглянутися, як тепер Брежнєв обійматиме Президента і як „щиро" буде сміятися до фотографії!

Тріюмф президента Ніксона і його політики матиме теж свої наслідки внутрі ЗСА. Коли б не Вотерґейт і зв'язані з ним щораз то нові комплікації, то Ніксона тепер зачислили б до „великих президентів". В існуючих ускладненнях він матиме дальші труднощі, бо великою мірою з його вини дійшло до структуральної і конституційної кризи американської системи. Захитано її основою - подiлом і рівновагою між екзекутивою, леґіслятурою і незалежним судівництвом. Над цим не вдасться легко перейти до денного порядку.

Та, не зважаючи на всі евентуальні ускладнення, перша переможна фаза американського протинаступу на Близькому Сході створила нові перспективи й фундаменти до дальших успіхів.

З НАШИХ БУДНІВ

„Квитанція"

Зараз таки у перший день нарад 28-ої Конвенції УНСоюзу в Філядельфії делеґати заманіфестували... „спонтанний вияв симпатії до переслідуваних в Україні", — як звітувала „Свобода" з 22-го травня ц. р. На заклик члена Комітету Оборони Валентина Мороза при СКВУ, мґра Ярослава Заяця, конвенційні делеґати єдинодушно схвалили, щоб від їхніх т. зв. „дієт" відрахувати по 20 долярів, — що дало в цілому понад 9 тисяч долярів, — і переслати цю суму на потреби згаданого вгорі Комітету.

У протоколах 28-ої Конвенції так і записано, що це сталося спонтанно й однодушно, хоч, до речі сказавши, не всі делеґати мали фізичну змогу проголосувати за цим внесенням. Так, для прикладу, члени різних конвенційних комісій або ці делеґати, що робили передвиборчу „політику" в коридорах, аж під час обідньої перерви довідались, які з них патріоти і який шляхетний жест вони вчинили... Правда: ніхто з неприсутніх не опротестував, борони Боже, ухвали Конвенції, тільки, один, пригадую, симпатичний дедьо з Пенсилвенії спитав ненароком теперішню головну радну, п-і Теклю чи „той Мороз, що сидить, не буде часом хтось з її фамілії"?..

Проте, знайшовся таки „протестант", що виявив приватно, в групі колеґ, своє, сказати б, застереження, але не проти схвалення допомоги Комітетові Оборони Валентина Мороза, а „в справі формальній":

— А чому той пан маґістер з Торонта, — спитав, — що так файно і зворушливо промовив нам до серця і до кишені, не дібрав собі ще кількох молодиць до помочі і не роздав нам, делеґатам, таких поселок чи квитанцій, що ми жертвували по двадцять талярів на того бідного Мороза?

— Навіщо тобі квитанції? Що будеш з нею робити — тримати в хаті за образом? — жартували колеґи - делеґати.

— А хоч би і за образом! А хоч би на пам'ятку, що така замітна подія сталася на 28-ій Конвенції! А хоч би для самого порядку. Ви, панове - секретарі, знаєте найкраще, скільки мороки маєте з рекордами, так у відділовій, як і в братській касі. Кожен найменший видаток треба записати до книжки, щоб потім Контрольна Комісія не тесала тобі кілків на голові. А тут делеґати склали таку поважну суму на ціль Комітету і ніхто не дістав марного клаптика паперу!

Присутній при цій розмові, один із конвенційних секретарів, потішив „протестанта", що „клаптик паперу" є, що Конвенція „ін корпоре" дістала з Комітету Оборони В. Мороза квитанцію - подяку, але я не дуже певний, чи ця заява пана секретаря задовольнила прихильника точної й акуратної документації...

Ікер.

ВІКОПОМНИЙ ДЕНЬ

1

ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНГТОНІ 10 РОКІВ ТОМУ

Сталося це десять років тому, вікопомної суботи, 27-го червня 1964-го року, як Двайт Д. Айзенгавер, 34-ий президент З'єднаних Стейтів Америки, у приявності стотисячної маси ентузіястичного народу відкрив у столиці цієї наймогутнішої в світі країни, місті Вашингтоні, пам'ятник Тарасові Шевченкові, співцеві української слави і волі, який і для свого знедоленого народу бажав „праведного закону" Вашингтона. Для пригадки повторимо тут опис тієї в багатьох відношеннях переломової події, в „Свободі" з 31-го червня того ж 1964-го Шевченківського року.

ПЕРЕЛОМОВА ПОДІЯ

Вашингтон. — Не раз і не два промовляла історія в столиці вільної землі Вашингтона. Але навряд чи коли такі великі маси народу могли безпосередньо відчути з таким глибоким зворушенням будь-який з цих історичних актів, як відчули вони відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові у цій столиці світу над Потомаком цієї незабутньої історичної суботи, 27-го червня 1964-го року від народження Христа, 188-го року від проголошення Незалежности З'єднаних Держав Америки, 46-го року від відновлення самостійної, ні від кого незалежної, соборної і народоправної Української Народної Республіки та 150-го року від народження Тараса Шевченка" — як це сказано в „Пропам'ятній Грамоті", яка має бути вмурована в підставу пам'ятника. Здавалося, що все завмерло, зупинило віддих, що навіть вітерець припинив свій подув у розпаленому гарячим сонцем до майже сто ступнів Фаренгайта повітрі, як 34-ий президент З'єднаних Держав Америки, головний командант альянтських збройних сил під час Другої світової війни генерал Двайт Д. Айзенгавер підійшов до великого жовтого полотнища, що заслоняло статую та, потягнувши за мотузку, відкрив могутню бронзову постать невмирущого Кобзаря України та вселюдського співця волі і справедливости, Тараса Шевченка, на гранітному п'єдесталі. Цю тишу сколихнули щойно слова безсмертного Шевченкового „Заповіту", що понеслися піснею насамперед із грудей соток хористів, а опісля і з грудей тисячів і тисячів народу. „Як умру то поховайте мене на могилі..." співав хор і співали люди, і багатьом ввижалися тоді Чернеча Гора в Каневі над Дніпром, на якій український народ поховав свого найбільшого Сина. „Поховайте та вставайте, кайдани порвіте..." продовжувалася пісня-заповіт і здавалося, що тоді вище піднеслися та бадьоріше замаяли на вітрі сотні прапорів, між ними й бойові прапори колишніх Українських Армій, що вели до бою за здійснення цього Шевченкового заповіту. „І мене в сім'ї великій, в сім'ї вольній, новій, не забудьте пом'янути не злим, тихим словом!" — кінчилася пісня-заповіт, а в очах тисячів блестіли й котились по лиці сльози невимовного зворушення, невимовної радости, що Вашингтон діждався Шевченка, та невимовного жалю і туги, що Україна все ще дожидає свого „Вашингтона з новим і праведним законом". А могутня постать Шевченка в бронзі підносилася понад голови всіх, вирізувалася чіткими контурами на тлі ясного неба й наче повторювала своє запевнення, що „діждемось таки колись".

В ОЧІКУВАННІ ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА

Уже на кілька годин перед годиною 1-ою вполудне, на яку була заповіджена врочистість відкриття пам'ятника, трикутна площа між вулицями 22, 23-ою і „P" („Пі") на якій пам'ятник стоїть, перетворювалася у велике муравлище. Тисячі людей зайняли відповідні „стратеґічні" місця довкола площі та на вулицях, які її оточують, ще перед вмаршом на площу перших колон, що йшли маніфестаційним походом від монументу Вашингтонові, Пенсилвенійською Евеню біля Білого Дому до пам'ятника Шевченкові. Заповнені були вікна довколишніх будинків. Були люди й на дахах цих будинків. Тим часом, поступово почала заповнюватись і сама площа, на якій були крісла з призначеними місцями для репрезентантів країн, громад та численних почесних гостей. Ветерани-українці американських та українських збройних сил під загальним проводом інж. Івана Скіри з успіхом намагалися все порядкувати, згідно з наперед приготованим подрібним пляном. А сонце наче б намагалося подвійно зогріти всіх, винагородити їх за численні історичні бурі і негоди, що їх доводилося переживати нащадкам того, кому цей пам'ятник поставлено. А до пам'ятника підходили колони за колонами, одні в супроводі оркестр, другі з піснями на устах. Довкола площі з пам'ятником зайняв місця зорганізованими рядами „квіт України і краса", тисячі нашої молоді у своїх пластових, сумівських та інших одностроях. Багато дівчат в народних костюмах. На плятформі біля самого пам'ятника члени Комітету Пам'ятника Шевченкові та головні впорядчики очікують приходу головних учасників урочистостей: Двайта Д. Айзенгавера, первоієрархів і владик наших Церков, інших достойників. Зворушливою сценою було, як літній президент УНР в екзилі, д-р Степан Витвицький, в товаристві своїх асистентів завчасу прийшов на площу та зайняв тимчасове місце в тіні крислатого дерева зараз біля пам'ятника.

„WE LIKE IKE"

Зближалася перша година й очі чолових репрезентантів Комітету: його голови проф. д-ра Романа Смаль-Стоцького, його заступника й першого на цій урочистості голови Українського Конґресового Комітету Америки проф. д-ра Лева Е. Добрянського, екзекутивного директора Комітету п. Иосипа Лисогора, секретаря д-ра Ярослава Падоха та інших постійно зверталися в бік, звідки очікувано головної особи цих урочистостей — Двайта Д. Айзенгавера. Тим часом, через голосник проголошувано різні повідомлення, включно із викликами батьків, щоб зголосилися до своїх загублених серед справжньої народної гущі малолітніх дітей.

Аж нарешті вдарено в бубни, захвилювалася маса народу, встали і випростувались на весь зріст ті, що сиділи, а повітрям сколихнула буря оплесків та оклики „We like Ike" — „Ми любимо Айка" — Двайта Д. Айзенгавера. Площу з пам'ятником та безпосередню околицю обступили непомітно уніформовані й „цивільні" члени охорони колишнього президента З'єднаних Держав. А він, усміхнений і ввічливий до всіх, з виразом глибокого зворушення цим привітанням в очах, появився на плятформі біля пам'ятника. Ще скріпилися аплявзи, ще могутніше пронеслися оклики. Точно, як заповіджено: за десять хвилин перед першою годиною, Двайт Д. Айзенгавер був біля пам'ятника, щоб довершити врочистости врочистостей цього Українського Дня в столиці Америки: відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові.

(Продовження буде)

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ КОННЕКТІКАТ

Неділя, 30-го червня 1974 року на посілості ОО. Францісканів

82 Понус Ст., Ню Кейнен, Конн.

У ПРОГРАМІ:

- Год. 11:00 — Польова Архиєрейська Служба Божа, яку віделужить Преосвященний Кир Йосиф Шмондюк. Сослужителі Отці Пароxи парохій Коннектикат.
- Після Богослуження: Українські народні танці парохіяльних ансамблів і хорові виступи співочих гуртків — Спортові змагання — Вистава українського ручного мистецтва — Забава з танцями — Багатий, різнородний і смачний буфет — виграша.
- Вступ: для дорослих 1.00 дол., для молоді і дітей — вільний.
- Комітет запрошує до участи все Українське Громадянство, а зокрема Молодь нашого і сусідніх стейтів. Зорганізовану молодь у молодечих організаціях і українських ветеранів проситься прибути в уніформах-одностроях і з прапорами.
- Комітет просить організації і товариства здержатися від уряджування в той день своїх імпрез, а всю молодь, враз із старшим громадянством взяти участь в Українському Дні Коннектикат.

Відбулась мандрівна виставка у Західній Канаді

Вінніпеґ. — Музей Осередку Української Культури й Освіти вирушає 21 червня в турне з мандрівною виставкою під назвою „Вростання в нову землю". Виставка присвячена українським поселенцям у Канаді. В експозиції — музейні експонати та серія фотографій, що віддзеркалюватимуть культурний розвиток українців у Канаді. Виставка зображатиме життя перших поселенців, спосіб ведення їхньої господарки, успішні спроби пристосувати старі традиції до нових обставин та поступове народження нових мистецьких форм.

Виставка мандруватиме по більших центрах Манітоби та буде частиною літніх манітобських фестивалів. Маршрут: Вінніпеґ — „Менісфір" — 21 червня — 29 червня; Ніпава — Вакаційний фестиваль мистців — 1-6 липня; Портидж ля Прері — Ярмарок — 8-10 липня; Ґардентон — Українське село й музей — 13 і 14 липня; Аустин — Свято жнив — 24-27 липня; Давфин — Український національний фестиваль 1-4 серпня; Брендон — Провінційна виставка — 5-10 серпня; Вінніпеґ — Фолкльорама — 11-18 серпня.

Франція та Китай перевели атомові випробування

Вашинґтон. — Комісія в справі атомової енерґії З'єднаних Стейтів поінформувала про те, що в Китаю переведено 17 червня випробування атомової бомби значної сили. Вибух бомби стався в повітрі і був силою між 200 кілотонів та одним меґатоном. Це вже з черги 16 атомове випробування в Китаю, з яких 15 сталося в повітрі, а одне під землею.

Того ж самого дня, в районі острова Таїті, атомові випробування в повітрі перевела Франція, зриваючи атомову бомбу відносно малої вибухової сили.

Громадянство в Україні шанує патріотів

До рідних міст і сіл України повертаються їхні колишні жителі, яких у роки після закінчення Другої світової війни, головно у зв'язку з воєнними діями Української Повстанчої Армії, арештовано і заслано у концтабори російської півночі на непосильні роботи. Повертаються вони, відбувши довголітнє заслання, щоб на рідній землі дожити віку.

На початку червня одна наша сім'я, що тепер живе на терені ЗСА, одержала лист, датований 12 травня, від рідних з України, які інформують про смерть одного з таких совєтських в'язнів, кол. нашого професіоналіста, який перебув на засланні повних 25 років. У листі, що промовляє сам за себе, написано:

„... Подаю Вам до відома, що П... З... (прізвище пропускаємо на бажання родини — Ред.) вернувся з Сибіру. Тільки місяць прожив у своєї родини. Похорон був дуже гарний Було багато людей, 20 вінків і два священики, з якими він вчився в школах. Всі люди жаліли за ним, бо ціле своє життя він перебув на тортурах. Він був суджений на 25 років, але все таки у Господа вартував, що пережив і прийшов ще на свою рідну землю вмирати. Вічна йому пам'ять!

Президент Ніксон інформував законодавців про поїздку на Близький Схід

Вашинґтон. — У четвер, 20-го червня, президент Ніксон відбув двогодинну зустріч із чільними членами обох Палат Конґресу, під час якої поінформував їх про свою недавною поїздку на Близький Схід. Згідно з інформаціями, поданими заступником пресового секретаря Білого Дому Джералдом Ворреном, Президент запевнив цих демократичних і республіканських законодавців, що не заключував жадних „таємних договорів" ні з ізраїльськими, ані з арабськими провідниками. Крім того, президент Ніксон запевняв лідерів Конґресу, що немає жадної небезпеки, що Єгипет і Ізраїль зловживатимуть атомові реактори, обіцяні цим країнам Президентом під час його поїздки. Джералд Воррен сказав, що Уряд подбає, щоб була встановлена „достатня охорона", яка запобігла б зловживанню цих реакторів, а також сказав, що Конґрес буде мати голос у вирішуванні, які ядрові матеріяли будуть передані Ізраїлеві та Єгиптові.

Заступник пресового секретаря Воррен також відповів на питання одного кореспондента, який запитав чи успіхи американської закордонної політики на Близькому Сході мали будь-який вплив на справу можливого „імпічменту" Президента. Воррен відповів, що подорож президента Ніксона доказала, що його закордонну політику „респектують у тій частині світу" та додав, що немає підстав ці успіхи „безпосередньо пов'язувати із справою імпічменту."

Один із чільних республіканців у Палаті Репрезентантів, конґресмен Лелі Арендс, після цієї зустрічі з Президентом заявив, що недавня подорож президента Ніксона на Близький Схід повинна доказати всім, що він не тільки спроможний керувати країною, а є „світовим лідером". Ця заява Арендса була відповіддю на закиди деяких законодавців і представників преси, які твердять, що Вотерґейтська афера послабила президента Ніксона до такої міри, що він не може задовільно виконувати обов'язків свого посту.

Сенат проголосував збільшити шкільну допомогу для ветеранів

Вашинґтон. — У середу 19-го червня, Сенат проголосував збільшити на 18 відсотків фінансову допомогу, яку ветерани одержують на продовження студій. Це найбільша підвишка в цій допомозі від кінця Другої світової війни. 91 сенаторів голосувало за цим законопроєктом, а ніхто не голосував проти. Згідно з цим проєктом, самітні ветерани замість теперішніх 220 долярів одержували б місячно 260 долярів. Одружений ветеран одержував би 309 долярів, а якщо має одну дитину, то 352 доляри місячно. За кожну додаткову дитину ветеран одержував би ще по 21 долярів місячно. Крім того, кожний ветеран додатково міг би одержати до 720 долярів річно на частинне покриття оплати за студії. Сенат також проголосував, щоб ветерани мали право одержувати шкільну допомогу, яка покрила б видатки, зв'язані з 5-ма роками навчання, а не тільки покривала 4 роки навчання. Крім того, сенатори рішили, що ветеран міг би розкласти свої студії на 10 років, а не тільки на 8 років, як це було досі. Цей законопроєкт стосується тих ветеранів, які відбували військову службу після червня 1966-го року. Законопроєкт тепер піде до спільної комісії обох Палат Конґресу для полагодження розбіжностей, бо Палата Репрезентантів схвалила дещо відмінну версію цього законопроєкту.

Ізраїль продовжує летунські рейди проти палестинських осередків у Ливані

Бейрут/Єрусалим. — У висліді інтенсивних рейдів проти скупчень палестинських утікачів на території Ливану упродовж останніх трьох днів, ізраїльські воєнні літаки завдали палестинцям важких втрат в людях і майні. Згідно з ливанськими повідомленнями, палестинці нараховують яких 70 вбитих і таке ж число ранених. Цілий ряд осель і таборів цілком зруйновані. Ізраїльський уряд підтвердив факт бомбардування палестинських скупчень, одночасно інформуючи, що йдеться тут про цілий плян запобіжної акції проти палестинських партизан і терористів, які прориваються з Ливану на ізраїльську територію та вбивають цивільне населення. Як інформують з Єрусалиму, новий ізраїльський уряд під проводом Ітцака Рабіна є рішений застосувати форми натиску, щоб ліквідувати загрозу для ізраїльського населення з боку арабських терористів. Під сучасну пору ситуація є така, що палестинські терористи можуть вільно діяти тільки в Ливані, користуючися тим правом азилю, при чому ливанський уряд не має над ними ніякої контролі і не наглядає за їхньою діяльністю. Чи і які наслідки цього роду ізраїльська акція проти палестинських арабів матиме на справу мирних переговорів — покищо важко сказати, хоч з боку Єгипту та Сирії урядові кола виступили з голосами осторогu.

Федеральний уряд видасть 100 мільйонів долярів на підтримку м'ясної індустрії

Вашинґтон. — Білий Дім повідомив, що федеральний уряд плянує видати 100 мільйонів долярів на закупівлю яловини та свинини, щоб в такий спосіб підтримати м'ясну індустрію, яка за останніх кілька місяців понесла великі втрати у зв'язку із зменшенням попиту на м'ясні продукти. Закуплене м'ясо має бути призначене на шкільні полуденки. Хоча представники м'ясної індустрії та законодавці привітали цю ініціятиву Уряду, то все одно вимагають додаткових заходів. Наприклад, конґресмен Карл Алберт, спікер Палати Репрезентантів, заявив перед Комісією для сільськогосподарських справ, що Уряд повинен закупити навіть більше м'яса, надати більші кредити фармерам, обмежити імпорт м'ясних продуктів, стимулювати збільшення в гуртових цінах м'ясних продуктів, а в той самий час подбати, щоб роздрібні ціни в крамницях обнизилися. Подібні вимоги висунули представники м'ясної індустрії та інші законодавці.

Кеннет Раш, дорадник президента Ніксона для сільськогосподарських справ, повідомив, що Уряд закупить це м'ясо ще цього літа та передасть школам для вжитку протягом наступного шкільного року. Він твердив, що ця закупівля заохотить продуцентів збільшити продукцію, що повинно збільшити їхні прибутки, а рівночасно обнизити ціни в крамницях, бо із збільшенням постачання роздрібні ціни напевно впадуть.

ТЕЛЕГРАМА ЦЕНТРАЛІ КУК З НАГОДИ 25-РІЧЧЯ НАТО

Вінніпеґ (КУК). — На руки міністра ракордонних справ Канади, М. Шарпа, Централя КУК вислала привітальну телеграму з нагоди 25-річчя Оборонного Пакту Північного Атлантику „НАТО" перед відкриттям конференції представників його країн в Оттаві. Підкресливши важливу ролю, яку сповняють країни НАТО в обороні вільного світу, Централя КУК звернула особливу увагу на безперервні переслідування совєтсько-російським режимом всіх українців, які виступають в обороні основних прав людини, що створює загрозливу ситуацію для світового миру.

Ділимося незвичайно сумною вісткою з Друзями й Знайомими, а особливо колишніми мешканцями Арґентини, що 5-го червня 1974 р. в Буенос Айрес відійшла від нас у Вічність моя Улюблена й Незабутня Хресна Мама і наша Найдорожча Приятелька

св. п.

ГАННА СЕРЕДЯК з ДУБИНЯКІВ

залишивши в смутку Мужа, Доньку з Родиною, Родину в Україні й Приятелів.

Покійна була довголітньою членкою Управи Союзу Українок у Буенос Айрес, опісля активна в Т-ві „Просвіта", ініціяторка створення нової жіночої організації „ОЖ Просвіта" в Арґентині. Відзначалася незвичайною шляхетністю душі, патріотизмом і добротою й тим більший сум залишила в серцях друзів.

Похорони відбулися 6-го червня 1974 р. на кладовище в Пілар, провінція Буенос Айрес.

В останнє прощали її Всеч. о. протоігумен Н. Галабарда, ЧСВВ, голова Української Централької Репрезентації в Арґентині — В. Косюк і Голова Т-ва „Просвіта" — Б. Качор, а ми, на другій частини континенту шлемо гарячі молитви й запевнення, що Вона вічно житиме серед нас.

Горем прибиті:

похресниця — РОКСОЛЯНА БІҐУН-САЦЮК з Родиною
приятелі — ЗЕНА й РОМАН БІҐУН з Родиною

ЛІТНІ ТАБОРИ ОДУМ НА 1974 Р.

Від 29-го червня — 13-го липня

VIII курси виховників

на Оселі Православної Громади „Київ" біля Торонта, Канада

Від 6-го липня — 11-го серпня

Відпочинково-виховні табори

на Одумівській оселі „Київ", Accord, N.Y.

Від 11-го серпня — 25-го серпня

Курси Українознавства та музики (ГРИ НА БАНДУРІ)

на Одумівській оселі „Київ", Accord, N.Y.

Від 21-го липня до 4-го серпня

Відпочинково-виховні табори

на Оселі Православної Громади „Київ" біля Торонта, Канада

Від 4-го серпня — 17-го серпня

Відпочинково-виховні табори

в Міннесоті

В днях 31-го серпня і 1-го вересня, під час ДНЯ ПРАЦІ в Детройті відбудеться

Одумівська зустріч та Другий Надзвичайний З'їзд ОДУМ

За інформаціями звертатися на адреси:

на Сході ЗСА — ODUM Resort Center, Inc.
Box 40, RFD 1, Accord, N.Y. 12404
в Канаді — ODUM Camp
227 Indian Rd., Mississauga, Ont. Canada. L5H 1R4
в Міннесоті — Mrs. D. Lysyj
427 N. Westwood Dr., Minneapolis, Minn. 55422

За інформаціями в справі зустрічі, просимо звертатися до:

Mrs. Lydia Kytasty
1654 Riverside Dr., Livonia, Mich. 48154

ТАБОРОВА КОМІСІЯ та КОМАНДА ВИХОВНИКІВ

Ділимося сумною вісткою, що дня 1-го червня 1974 р. упокоїлась у Празі наша видатна скульпторка

бл. п.

НІНА ЛІВИЦЬКА зі Шиманських

ПАНАХИДА відбудеться у НЕДІЛЮ, 30-го ЧЕРВНЯ 1974 р. о год. 11:30 рання в катедрі СВ. ВОЛОДИМИРА, 160-170 Захід 82-га вул. в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

У глибокому смутку:

брат — МИХАЙЛО ШИМАНСЬКИЙ в Бразилії

Сестра в Німеччині
Друзі і Приятелі

В ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашої Співпрацівнички

бл. п. КАТЕРИНИ МАҐУРИ

буде відправлена

29-го червня 1974 року ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА в монастирі св. Йосафата в Ґленкові, Н. Й.

ПРАЦІВНИКИ Фінансового Відділу Гол. Канцелярії УНСоюзу

Владика Йосиф Шмондюк посвятив пам'ятник на могилі Апостольського Візитатора о. Н. Вояковського

Гамптонбург, Н.Й. — На Зелені Свята 17-го червня на Українському Католицькому Цвинтарі в Гамптонбургу, Н.Й., відбулися поминки по душах тих померлих, які спочили на цьому великому новозаснованому цвинтарі. Як в минулих роках, так і цього на ці поминки прибув Стемфордський Владика Йосиф та численне духовенство з недалеких парохій.

Владика Йосиф відправив в сослуженні численних панотців парастас і панахиду за душі всіх спочилих на цьому цвинтарі. У паріотичній проповіді Преосвященний Йосиф згадав, як то на рідних землях український нарід вшановував своїх померлих, головно тих, які згинули в обороні волі свого народу і своєї України. Величаві поминки за душі наших героїв відбувалися у Львові та в Перемишлі. Владика заповів, що і тут на вільній американській землі наш нарід вшановує та згадує у молитвах своїх покійників, і так буде діятися на цьому цвинтарі щороку, де будуть згадувати тих всіх, що навіки спочили, відходячи у вічність.

Після Панахиди Владика Йосиф в сослуженні о. монсеньйора Василя Федаша і о. д-ра Володимира Гавліча ЧСВВ посвятив пам'ятник на могилі колишнього Апостольського Візитатора в Німеччині, о. Николая Вояковського. О. Н. Вояковський відомий як славний проповідник, який видав кілька томів проповідей. В Німеччині після Другої світової війни він був найменований на Апостольського Візитатора для українських католиків у Німеччині, де опікувався понад соткою українських священиків та заснував був духовну семінарію. Від 1949 р. працював як духовник в цій країні, останньо як парох у Брукліні - Північ, де опікувався цілоденною парохіяльною школою. Помер у 1972 р. Про пам'ятник, проєкту інженера - архітекта А. Осадци, подбала вдова по покійнику Анна Вояковська, яка тепер живе в Сиракюзах, і яка була присутня на посвяченні пам'ятника. Присутні були, крім численних парафіян з Брукліна, які прибули автобусом та приватними автами, архітект А. Осадца та нюйоркський український „війт" — адвокат д-р Р. Гуглевич.

Бруклинські парохіяни прибули автобусом, організацією якою займалася мґр Зарицька. Парохіяни їхали, щоб помолитися за душу незабутнього пароха, який ціле своє життя працював для свого народу, як УСС, та як парох для своєї Церкви.

Теперішній парох церкви св. Духа в Брукліні, о. Юрій Бінковський відправив Панахиду на могилі о. Н. Вояковського, під проводом якого почав працювати у Христовому винограднику.

На цвинтарі вже будується Пам'ятковий Хрест, який запроєктував інж. А. Осадца. Бронзовий хрест буде на гранітному п'єдесталі, на стінах якого будуть плякатні таблиці, проєктовані мистцем Миколою Голодиком, які зображуватимуть важливі події з історії української церкви і народу.

Оля Подусовська

Створено Американсько-йорданську комісію

Амман. — Перед виїздом з Йорданії і після останньої сесії нарад з йорданським королем Гусейном І, президент Ніксон поінформував про створення спільної Американсько - йорданської комісії, яка матиме за завдання робити періодичний огляд співпраці Йорданії та ЗСА на окремих ділянках і давати відповідні пропозиції урядам обох держав. Головну увагу ця комісія звертатиме на питання, пов'язані з економічним розвитком, торгівлею та інвестиціями, воєнною допомогою і постачанням, а також з відтинком наукових, соціяльних і культурних відносин. Для уточнення програми такої співпраці король Гусейн приїде небавом до Вашингтону.

Президент Ніксон виїхав з Йорданії 18 червня і того ж дня прибув на Азори, де находиться американська воєнна база. В середу 19-го червня мала відбутися конференція між президентом Ніксоном та президентом Португалії ген. Антоніо де Спінола.

Перон перестерігає терористів

Буенос Айрес. — Аргентинський президент Хуан Перон в понеділок, 17-го червня, заявив, що його уряд гостро реагуватиме на діяльність всіх терористичних організацій щоб припинити нову хвилю вбивств і схоплень. Перон сказав, що якщо ці злочини не припиняться, то поліційні чинники „почнуть відповідати на різні насильства своїм насильством". Протягом минулого тижня в Аргентині ліві терористи вбили двох провідників робітничих спілок, висадили в повітря хату провінційного губернатора та застрілили поліцая. Поширилися знову схоплення людей за грошевий викуп. Наприклад, минулої п'ятниці терористи схопили Герберта Пілца, екзекутивного урядовця автомобілевої фірми Мерцедес Бенц і держуть його досі, вимагаючи за його звільнення велику суму грошей. Такі схоплення є частим явищем в Аргентині.

Колишній особистий адвокат президента Ніксона засуджений на від 6 до 18 місяців ув'язнення

Вашингтон. — Герберг Калмбах, колишній особистий адвокат президента Ніксона, був у понеділок, 17-го червня, засуджений на 6 до 18 місяців ув'язнення та одержав грошову кару в сумі 10,000 дол. за „нелеґальну діяльність" під час передвиборчих кампаній в 1970-му та 1972-му роках. Калмбах ще 25-го лютого ц. р. признався в суді, що в заміну за 100-тисячну пожертву на передвиборчу кампанію президента Ніксона в 1972-му році обіцяв амбасадорський пост для одного республіканського діяча. Крім того, він тоді також признався, що в 1970-му році був одним із провідників нелеґального комітету, який збирав фонди на передвиборчі кампанії республіканських кандидатів до Конґресу. Коли Калмбах признався до вини, то також погодився свідчити на судових розправах кількох колишніх дорадників Білого Дому. За цю співпрацю з прокуратурою інші обвинувачення проти Калмбаха були зняті. Йому між іншим, закидали також причетність до спроб затаїти Вотерґейтську аферу. Калмбах мав нібито виплачувати великі суми грошей вломникам до головної квартири Демократичної партії, щоб запевнити їхню мовчанку. Суддя Джон Сіріка, який видав вирок проти Калмбаха, повідомив, що він почне відбувати цей вирок за два тижні.

Із срібного весілля на добрі цілі

Субота 18 травня залишиться надовгу пам'ять Лесі і Миколи Чобич, бо цього вечора родина, приятелі й знайомі зійшлися у церковній залі на Пойнті, щоб відзначити 25-літній ювілей їхнього подружнього життя.

Срібновесільну пару привітали хлібом і сіллю родичі Марія і Іван Ракочі, доньки Даруся і Мирося удекорували їх квітами, а сестрінка Надя Крушельницька вручила китицю червоних рож. Ювіляти, під оплесками трьохсот осіб, в почоті дружок і дружбів, затрималися перед головним столом, де о. протоієрей Іван Гаврилюк, у спільній молитві, поблагословив їх на дальший життьовий шлях та виголосив слово.

Із великим зворушенням вітала їх старша дочка Даруся. Вона подякувала батькам за труди, які вони поклали над їхнім вихованням, а в першу чергу за те, що створювали в родині велику любов до всього що рідне і тому коли обидві включилися в науку в „Рідній Школі" народні танці, участь у концертах та виставках, а що найважливіше — приналежність і працю у молодечій організації СУМ. Тому тепер обидві сестри мають дуже глибоке відчуття любови й пошани до батька і матері.

Дальші привіти склали: від односельчан Синевідська Вижного, на Бойківщині Василь Федоркович, від ОСУМ Микола Безпальок, від Жіночої Ланки Стефанія Гарасимович, від ЛУКЖ при парафії св. Миколая Марія Іванська, а від родини Марія Ракоча і Іван Бабяк. Відтак від парафії св. Миколая і Лясаль, від близьких друзів, говорив перший дружба з перед 25-ти років, Петро Яцик з Торонта. Не забули за своїх - хресних шестеро похресників, які склали пам'яткові подарунки й поздоровили Ювілятів з їхнім святом. В імені комітету і гостей промовляв головний господар Володимир Шеремета та вручив їм спільний подарунок. Після вечері, приготовано панями під проводом пані Ксені Гудзьо, слово подяки від Ювілятів склав Микола Чобич усім гостям та тим, що причинилися до підготови та успішного переведення їхніх родинних святкувань.

Тому, що П-во Чобич є діяльними членами СУМ і церковної громади в Лясаль, переведено збірку, яка принесла $278.00, з чого призначено на будову Дому Молоді $218.00 і на українські газети „Гомін України" і „Свободу" $60.00. Комітет ювілею і організатори збірки складають щире спасибі усім жертводавцям.

Програму цього родинного святкового вечора провадив мґр Степан Гарасимович.

С. Г.

Український День в стейті Коннектикат

Гартфорд. — У неділю, 30-го червня ц. р. в місті Ню Гейвен, Конектикат, на посілості Отців Францішканів при 82 Понус вулиця, відбудеться Український День стейту Конектикат. В програмі передбачені: 11-та година перед полуднем — Архиєрейська Служба Божа, яку служитиме Владика Йосиф Шмондюк, Єпископ Стемфордської Єпархії, в сослуженні отців -душпастерів, і по полудні — мистецька програма, в якій візьмуть участь кілька танцювальних ансамблів, хорові виступи співочих гуртків, спортові змагання, виставка ансамблів народного мистецтва, льотерія і забава з танцями. Організатори готовлять для гостей багатий буфет. Вступ один доляр тільки для дорослих; для дітей і молоді вступ вільний.

В ГАНТЕРІ ВІДБУДЕТЬСЯ З'ЇЗД СВЯЩЕНИКІВ

Гантер, Н.Й. — Світове Товариство Українських Католицьких Священиків ім. св. Андрея влаштовує в Гантері, Н.Й. — З'їзд Священиків. З'їзд відбудеться в днях 26 і 27-го червня ц.р в приміщеннях „Кобзярівки". Зацікавлених нічлігом просять писати на адресу: Іван Кобзяр, Гантер, Н.Й.